

Taseisiin jääneiden virheiden käsittely taseiden sulkeutumisen jälkeen

2021

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Määritelmät	4
1 Mallin yleiset tavoitteet ja reunaehdot.....	5
2 Jakeluverkonhaltijan tehtävät	5
3 Myyjän tehtävät	6
4 Datahubin tehtävät.....	6
5 Menetelmäkuvaus asiakkaan laskutuksen ja tasevirheiden korjaamiseksi	6
5.1 Toimintamallin rakenne.....	6
5.2 Tasekorjaustarpeen laskenta	11
5.3 Tasekorjaustarpeen laskenta kuormituskäyräkohteille.....	12
5.4 Virheellisen myyjätiedon huomioiminen tasekorjauksissa	12
5.5 Toimijoiden välisissä korjauksissa käytettävä hinta.....	13
5.6 Mittaus- ja laskutusvirheestä ilmoittaminen asiakkaalle.....	14
5.7 Korjattujen mittautustietojen ilmoitus myyjälle	14
5.8 Taseselvityksen tarkistaminen	14
5.9 Tasekorjaukset tehdään Suomen virallisen ajan mukaan	15
5.10 Yhteenveto.....	15
6 Asiakkaan laskutuksen korjaus.....	16

Johdanto

Vaikka mittauksen ja taseselvityksen oikeellisuutta ja tarkkuutta parannetaan jatkuvasti ja prosessin luotettavuus on jo korkealla tasolla, niin väistämättä taseisiin jää erinäisistä syistä johtuen joitakin virheitä vielä taseiden kiinni menon jälkeen. Nykyisillä luotettavimmillakaan etäluentajärjestelmillä ei pystytä kohtuullisilla kustannuksilla järjestämään täysin sataprosenttisesti onnistuvaa etäluentaa. 99 prosentin luentavarmuudella miljoonan käyttöpaikan kohdalla puhutaan 10 000 käyttöpaikasta, joista ei välttämättä saada lukemaa useankaan vuorokauden päästä.

Jotta asiakkaiden ja myyjien oikeudenmukainen kohtelu sekä myyjien taloudelliset edellytykset toimia markkinalla varmistetaan, on toimialalla oltava käytössä tasapuoliset, luotettavat ja yksiselitteiset menettelytavat taseisiin jääneiden virheiden ja asiakkaiden laskutuksen jälkikäteiselle korjaamiselle. Tämä ohje kuvaa nämä menettelytavat.

Tärkeää on huomata, että **tasevirheiden korjauksessa varsinaisia taseita ei enää korjata, vaan ainoastaan taseisiin jääneitä virheitä kompensoidaan rahalla osapuolien kesken.**

Ohjeen on laatinut Energiateollisuus ry:n sähkön mittaus- ja taseselvitystyöryhmä (ent. tuntimittaus- ja taseselvitystyöryhmä).

Määritelmät

Datahub	Sähkön vähittäismarkkinoiden keskitetty tiedonvaihtoratkaisu.
Jakeluverkko	Sähköverkko, jonka nimellisjännite on pienempi kuin 110 kilovoltia.
Jakeluverkonhaltija	Yhteisö tai yhtiö, jolla on hallinnassaan jakeluverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa.
Kuluttaja	Kotitalousasiakas, luonnollinen henkilö (=ihminen), joka hankkii sähköä pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinoa varten.
Kulutuskäyttöpaikka	Käyttöpaikka, johon sähköä siirretään jakeluverkosta.
Kuuden viikon sääntö	Sopimusehtojen mukainen periaate, jonka mukaisesti verkonhaltija vastaa myyjän sijasta käyttäjän laskutuksen korjaamisesta, jos asiakkaan ja myyjän välinen asiakassuhde on päättynyt aikaisemmin kuin kuusi viikkoa ennen virheen havaitsemista.
Käyttöpaikka	Fyysiseen sijaintiin, esimerkiksi asuntoon, liittyvä käsite, joka yhdistää asiakkaan verkko- ja myyntisopimuksen kautta jakeluverkonhaltijaan sekä sähkön myyjään ja jossa sähkön kulutusta tai tuotantoa voidaan mitata.
Rajapiste	Kahden mittausalueen rajalla oleva piste, jossa näiden mittausalueiden välinen sähkön siirto mitataan tai muuten määritetään. Rajapistemittaus on näiden kahden mittausalueen välinen mittaus, jolla mitataan sähkön määrän siirtyminen mittausalueiden välillä.
Sähkönkäyttäjä	Sähkönkäyttäjä (käyttäjä) ostaa sähköä myyjältä ja verkkopalvelun jakeluverkonhaltijalta pääasiassa omaan käyttöönsä. Käyttäjänä voi olla myös liittyyjä, joka hankkii sähköä liittymissopimuksensa mukaisen liittämiskohdan kautta muiden käytettäväksi. Usea käyttäjä voi sitoutua myyntisopimukseen yhteisvastuullisesti. (kts. myös kuluttaja).
Sähkönmyyjä	Henkilö, yhteisö tai laitos, joka myy sähköä.
Uusi myyjä	Sähkönmyyjä, joka käynnistää sopimusprosessin tietylle käyttöpaikalle. Uusi myyjä voi olla samalla myös käyttöpaikan nykyinen myyjä. (Datahub-dokumentaatioissa käytetty määritelmä)
Nykyinen myyjä	Sähkönmyyjä, jonka kanssa asiakkaalla on voimassaoleva sähkönmyyntisopimus sopimusprosessiin liittyvällä käyttöpaikalla prosessin alkaessa. (Datahub dokumentaatioissa käytetty määritelmä)
Lähtevä myyjä	Sähkönmyyjä, jonka myyntisopimus tietylle käyttöpaikalle on päättynyt enintään 6 viikkoa sitten.
Vanha myyjä	Sähkönmyyjä, joka myyntisopimus tietylle käyttöpaikalle on päättynyt yli 6 viikkoa sitten.
Suurjännitteinen jakeluverkko	Nimellisjännitteeltään 110 kilovoltin paikallinen tai alueellinen sähköverkko tai -johto, joka ei ole liittymisjohto ja joka ei ylitä valtakunnan rajaa.
Tuotantokäyttöpaikka	Käyttöpaikka, josta siirretään sähköä jakeluverkkoon. Käyttöpaikka voi olla myös kulutuskäyttöpaikan kanssa samalla mittalaitteella mitattu virtuaalisesti luotu käyttöpaikka.

1 Mallin yleiset tavoitteet ja reunaehdot

Tässä ohjeessa kuvataan tasapuoliset, luotettavat ja yksiselitteiset menettelytavat toimijoiden välisten taseisiin jääneiden virheiden ja asiakkaiden laskutuksen jälkikäteiselle korjaamiselle. Menettelyjen mm. osapuolten, laskentatapojen, maksuvelvollisuuden ja hinnan määräytymisen suhteen tulee olla mahdollisimman pitkälle ennalta sitovasti määrättyjä ja ei-neuvottelunvaraisia.

Yleisenä periaatteena on, että **jakeluverkonhaltija toimii myyjien vastakumppanina tasekorjauksien laskutuksessa ja datahub toteuttaa tarvittavat laskennat.**

Tasekorjauksien laskutusta ja hyvitystä ei tulisi koskaan tehdä suoraan myyjien välillä, vaan laskutus tulee aina suorittaa myyjien ja jakeluverkonhaltijan välillä.

Toimintamalli varmistaa asiakkaiden oikeudenmukaisen kohtelun. Malli ja siihen perustuvat eri osapuolien tehtävät on rakennettu niin, että asiakkaille voidaan tarjota mahdollisimman selkeä, läpinäkyvä, ymmärrettävä ja oikeellinen laskutus. Asiakasnäkökulmasta on tavoiteltavaa saada kerralla oikea lasku, jota ei tarvitse myöhemmin korjailla tai täydentää. Tämä on ensisijainen tavoite. Epäonnistuminen tämän tavoitteen saavuttamisessa on kriittinen asia toimialan maineen kannalta.

Normaalitilanteessa valtaosa taseisiin jääneistä mittausvirheistä ehditään kuitenkin ilmoittamaan datahubiin niin nopeasti, että virheen ei pitäisi ehtiä vaikuttamaan asiakkaan laskutukseen.

Asiakkaiden oikeudenmukaisen ja selkeän kohtelun lisäksi on tärkeää huolehtia myös myyjien oikeudenmukaisesta kohtelusta ja myyjien taloudellisista edellytyksistä toimia sähkömarkkinalla.

Jotta edellä kuvatut tavoitteet ja reunaehdot toteutuvat, tarvitaan mahdollisimman selkeä, tehokas ja automatisoitavissa oleva menettely. Tällöin myös korjauksista aiheutuvasta työstä jakeluverkonhaltijalle ja myyjälle aiheutuvien kustannuksien uskotaan pysyvän kohtuullisina.

Ennen kaikkea toimialalla olisi panostettava siihen, että se volyymi, jota taseiden kiinnimenon jälkeen joudutaan korjaamaan rahallisesti, on mahdollisimman pieni.

Tässä ohjeessa verkonhaltijalla tarkoitetaan jakeluverkonhaltijaa. Tätä mallia sovelletaan jakeluverkon kulutus- ja tuotantokäyttöpaikkojen tasevirheiden korjaamiseen. Muiden kuin jakeluverkon (ml. suurjännitteisen jakeluverkon) tasevirheet korjataan tapauskohtaisesti tämän mallin ulkopuolella. Mallia ei myöskään sovelleta jakeluverkon rajapistemittauksiin.

2 Jakeluverkonhaltijan tehtävät

Jakeluverkonhaltijan tehtävänä on

- saada kaikin käytettävissä olevin kohtuullisin keinoin mitattua ja ilmoitettua lopulliset ja virheettömät taseselvitystiedot valtioneuvoston asetuksessa sähkötoimitusten selvityksestä ja mittauksesta säädetyn aikataulun mukaisesti
 - jakeluverkonhaltija vastaa aina sähkömarkkinoita koskevan lainsäädännön edellyttämän mittauksen järjestämisestä, mittaustietojen lukemisesta, oikeellisuuden toteamisesta, välittämisestä ja mittaustietojen raportoinnista lainsäädännön mukaisesti
- toimittaa kaikki taseiden kiinnimenon jälkeen muuttuneet mittaustiedot datahubiin tämän ohjeen ja datahubin ohjeistuksen mukaisesti
- suorittaa toimijoiden välillä ohjeen mukaiset taseisiin jääneiden virheiden korjauslaskutus (hyvitys tai veloitus) datahubin tuottamien tietojen perusteella säännöllisesti tässä ohjeessa määritetyn aikataulun ja datahubin ohjeistuksen mukaisesti
- hyvittää asiakasta virheen osalta, jos menettelytavan mukaan myyjällä ei enää ole oikeutta/velvollisuutta tähän
 - seurata datahubin myyntisopimustietojen perusteella (kuuden viikon säännön toteutuminen), milloin jakeluverkonhaltijan tulee korjata asiakkaan laskutusta myyjän puolesta

3 Myyjän tehtävät

Myyjän tehtävänä on

- vastaanottaa datahubista jakeluverkonhaltijan datahubiin toimittamat mittaustiedot sekä datahubin laskemat taseselvitystiedot
- tarkkailla omalta osaltaan, että datahubista saadut mittaustiedot vastaavat tasevastaavalta saatuja taseselvitystietoja
- vastaanottaa ja suorittaa jakeluverkonhaltijan toimittamat tasevirheiden korjauslaskut (hyvitys tai veloitus)
- laskuttaa tai hyvittää asiakasta tasevirheen johdosta aiheutuneesta virheellisestä laskutuksesta tässä ohjeessa kuvatun menettelytavan mukaisesti

4 Datahubin tehtävät

Datahubin tehtävänä on laskea tasevirheet ja toimittaa laskentojen tulokset myyjien ja verkonhaltijoiden käyttöön. Datahubin tehtävät ja toiminta on kuvattu tarkemmin Sähkön vähittäismarkkinoiden liiketoimintaprosessit datahubissa – dokumentissa, joka löytyy Datahub palveluportaalista osoitteesta: <https://palvelut.datahub.fi/fi/dokumentaatio/dokumentaatio-ja-materiaalit> kohdasta Liiketoimintaprosessit. Taseisiin jääneiden virheiden käsittelyä on kuvattu etenkin luvussa 3.6. DH-600 Tasevirheiden käsittely.

5 Menetelmäkuvaus asiakkaan laskutuksen ja tasevirheiden korjaamiseksi

Toimialalla noudatetaan menettelytapaa, jossa jakeluverkonhaltija ja asiakkaan nykyinen myyjä korjaavat asiakkaalle oman osuutensa laskutuksessa tapahtuneesta virheestä. Jakeluverkonhaltija korjaa sähkönsiirron osuuden **koko virheen** ajalta sopimusehtojen mukaisesti ja asiakkaan nykyinen sähkönmyyjä sähköenergian osuuden **oman asiakassuhteensa** ajalta. Jos asiakkaan viimeisimmästä myyjänvaihdosta on kulunut alle kuusi viikkoa virheen havaitsemisesta ja siitä asiakkaalle ilmoittamisesta, sekä asiakkaan nykyinen että sitä edeltävä myyjä (datahub-dokumentaatioissa käytetään termiä lähtevä myyjä) korjaavat asiakkaalle oman osuutensa laskutuksessa tapahtuneesta virheestä **oman asiakassuhteensa** ajalta. Vastaavasti toimitaan niissä tilanteissa, joissa käyttöpaikan asiakas on vaihtunut muuton seurauksena alle kuusi viikkoa virheen havaitsemisesta ja siitä asiakkaalle ilmoittamisesta. Tällöin molempien asiakkaiden (niin käyttöpaikan nykyisen asiakkaan kuin poismuuttaneen asiakkaan) myyjät korjaavat oman osuutensa laskutuksessa tapahtuneesta virheestä oman asiakassuhteensa ajalta.

Jos virhe on kestänyt pidempään kuin asiakkaan/käyttöpaikan viimeisin tai sitä edeltävä (edellä kuvatuin ehdoin) sähkönmyyntisopimus, jakeluverkonhaltija korjauslaskuttaa asiakasta myös myynnin osalta tätä nykyistä/sitä edeltävää sopimussuhdetta edeltäneeltä ajalta. Näin toimitaan myös enemmän kuin kolme vuotta kestävässä virheissä kolme vuotta ylittävältä ajalta. Tällöin jakeluverkonhaltija hyvittää kuluttaja-asiakasta myös sähkönmyyjän puolesta. Asiakasta ei voida veloitaa yli kolmea vuotta pidemmistä mittaustilastoista. Korjausvastuiden jakoa on kuvattu luvussa 5.1 tarkemmin.

Kukin osapuoli voi poiketa tässä ohjeessa esitetystä asiakkaan korjauslaskutuksesta omalta osaltaan asiakkaan eduksi.

5.1 Toimintamallin rakenne

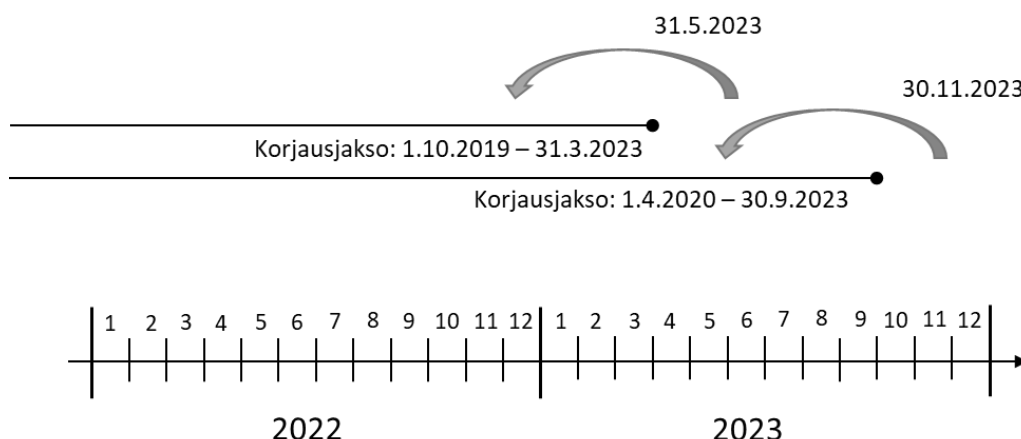
Tasekorjauksen aikataulu

Käyttöpaikkakohtaisen tasevirheiden korjausjakson pituus on kolme vuotta, joka on sama kuin sopimusehtojen mukainen asiakaslaskutuksen korjausaika. Voimassa olevien yleisten sopimusehtojen mukaan osapuolet voivat vaatia mittaustilasto- tai laskutusvirheisiin perustuvia saataviaan kolmen viimeksi kuluneen vuoden ajalta. Kolmen vuoden ajanjakso lasketaan taaksepäin siitä ajanhetkeä, kun havaitusta virheestä on ilmoitettu asiakkaalle.

Edellä mainittu kolmen vuoden laskentatapa on huomioitava tasekorjauslaskennassa niin, että myyjien yhteenlaskettu korjattava jakso on enintään kolme vuotta siitä hetkestä, kun korjatut mittaustiedot on toimitettu datahubiin. Kolmen vuoden laskenta alkaa muuttuneiden mittaustietojen toimittamisajankohdasta, koska datahubissa ei ole mahdollista välittää tietoa siitä, milloin virheestä on ilmoitettu asiakkaalle.*

Toimijoiden välisiä tasevirheiden korjauksia tehdään säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa. Korjausjaksojen päättymispäivät ovat 31.3. ja 30.9. Aineiston ottopäivämäärät ovat vastaavasti 12.4. ja 12.10. Datahub toimittaa aineistot myyjien ja jakeluverkonhaltijoiden saataville 5 arkipäivää aineiston ottopäivän jälkeen. Aikataulu on kuvattu tarkemmin Kuva 4. Liukuvasti etenevät korjausjaksot ovat suurelta osin päällekkäisiä toistensa kanssa. Tällä tavalla mahdollistetaan pitkä korjausjakso, mutta samalla säännölliset ja riittävät usein tapahtuvat tasevirheiden rahalliset korjaukset toimijoiden välillä.

Edellä mainitun mukaisesti kerralla laskettava yhteenlaskettu korjausjakso on enintään kolme ja puoli vuotta. Asia on kuvattu **Kuva 1**.



Kuva 1 Tasekorjausjaksojen ajoittuminen. Nuolella on kuvattu kutakin jaksoa koskevan taselaskun eräpäivä.

Asiakkaan laskutuksen korjaus

Käyttöpaikan asiakkaan nykyinen myyjä, jolla on ollut asiakkaan kanssa sopimussuhde virheen havaitsemishetkellä, hyvittää tai laskuttaa asiakasta mahdollisen virheellisen laskutuksen johdosta sähköenergian osalta oman sopimussuhteensa ajalta.

Jos käyttöpaikan edellinen asiakassuhde on päättynyt joko myyjänvaihdon tai muuton seurauksena virheen havaitsemis- ja asiakkaalle ilmoittamishetkestä laskettuna viimeisen kuuden viikon aikana, molemmat käyttöpaikan sähkönmyyjistä (nykyinen myyjä ja lähtevä myyjä) hyvittävät tai laskuttavat asiakasta/asiakkaita mahdollisen virheellisen laskutuksen johdosta sähköenergian osalta oman sopimussuhteensa ajalta.

Sopimusehtojen mukaan kuluttaja voi kuitenkin vaatia mittausta- tai laskutusvirheisiin perustuvia *saataviaan* virheen koko vaikutusajalta, ei kuitenkaan kymmentä vuotta pidemmältä ajalta, jos virheen syntymisajankohta ja vaikutus laskutukseen voidaan jälkikäteen todeta. Jos kuluttaja-asiakkaan kohdalla virhe on jatkunut yli 3 vuotta tai se havaitaan vasta yli kolmen vuoden kuluttua, vastaa jakeluverkonhaltija myyjän sijasta kuluttajalle tulevasta hyvityksestä kolmen vuoden ylittävältä osalta. Vastuiden jakoa on kuvattu alla (Kuva 2 ja Kuva 3).

Jos sähkönmyyntin laskutuksen korjaa asiakkaan sähkönmyyjä, myyntihintana käytetään virheen keston aikana voimassa olleiden sopimuksien hintoja. Jos sähkönmyyntin laskutuksen korjaa jakeluverkonhaltija, myyntihintana käytetään jakeluverkon vastuualueella toimitusvelvollisen myyjän sitä julkista tuotetta tai tariffia, joka parhaiten soveltuu käyttäjälle.

* Mikäli yli 3 vuotta kestäneestä virheestä asiakkaalle ilmoittamisen ja korjattujen mittaustietojen datahubiin toimittamisen välillä on viivettä, verkonhaltijan tulee huolehtia, että asiakkaan laskutus tulee korjattua sopimusehtojen (SME2014 6.6 ja VPE2019 8.6) mukaisesti.

Jos käyttäjä kuitenkin esittää jakeluverkonhaltijalle selvityksen sähkönhankintaansa kyseisenä aikana sovelletuista hinnoista, käytetään näitä hintoja.

Määräytyvälle lisäveloitukselle tai hyvitykselle ei suoriteta korkoa sen kertymisen ajalta. Lisäveloituksen maksamiselle on käyttäjälle myönnettävä kohtuullinen maksuaika. Jollei käyttäjä myönnettyssä ajassa maksa lisäveloituksesta aiheutunutta laskua, voidaan siitä tämän jälkeiseltä ajalta periä korkolain mukaista viivästyskorkoa.

Toimijoiden välisen virheen korjaus

Suomessa käytössä olevassa taseselvitysmallissa taseisiin jääneet virheet jäävät jakeluverkonhaltijan vastuulle kuuluvaan nk. jäännöstaseeseen, joka sisältää häviöt ja hävikin.

Tästä johtuen toimijoiden välinen tasevirheiden rahallinen hyvittäminen tapahtuu asiakkaan laskutusta korjaavan myyjän/myyjien ja jakeluverkonhaltijan välillä, datahub suorittaessa tarvittavan laskennan ja jakeluverkonhaltijan suorittaessa laskutuksen.

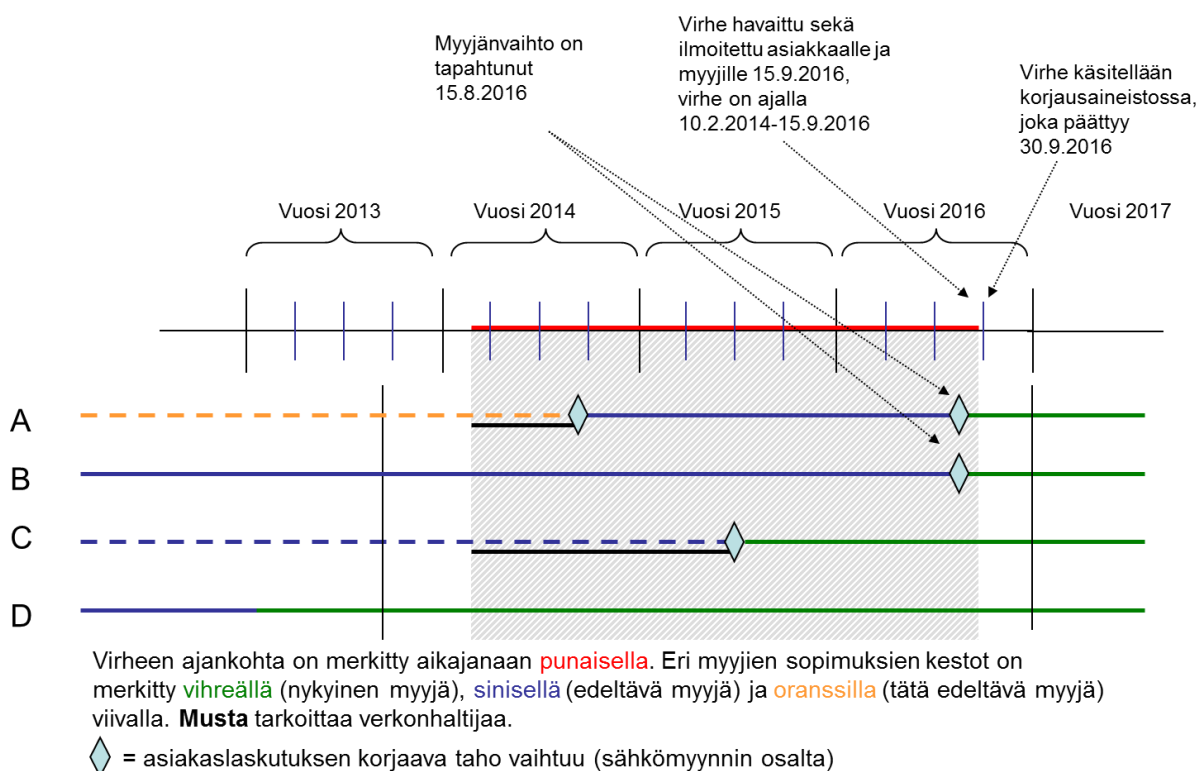
Siltä osin, kun asiakkaan laskutuksen korjauksen suorittaa jakeluverkonhaltija, myyjän suorittamaa asiakaslaskutusta ei enää korjata, vaan myyjä on aikanaan laskuttanut asiakasta jakeluverkonhaltijan hänelle raportoiman energian kulutuksen mukaan. Tällöin ei myöskään ole tarve tehdä toimijoiden (=myyjän ja jakeluverkonhaltijan) välistä tasevirheiden rahallista korjausta.

Muuttuneiden mittaustietojen lähettäminen

Jakeluverkonhaltija lähettää kaikki muuttuneet mittaustiedot datahubiin, josta myyjä saa ne koko asiakkuussuhteensa ajalta.

Pitkäkestoisten virheiden käsittely

Pitkäjaksoisen, alle 3 vuotta kestävän virheen käsittely



Kuva 2 Esimerkkejä alle kolme vuotta kestäneen virheen korjaamisesta eri tilanteissa.

Pitkäkestoisen virheen korjaaminen riippuu virheen kestosta, sen havaitsemisajankohdasta ja asiakkaan sopimusten kestoista. Toimijoiden välisten korjauksien osapuoliin vaikuttaa edellisten lisäksi se, kumpi taho korjaa asiakaslaskutusta. Yllä on esitetty esimerkki alle kolme vuotta kestäneen virheen korjaamisesta (Kuva 2). Tässä tapauksessa virhe on havaittu 15.9.2016. Se korjataan toimijoiden välillä korjausaineistossa, joka päättyy 30.9.2016. Mittausvirhe on ajoittunut ajalle 10.2.2014 -15.9.2016. Kuvassa on esitetty 4 eri esimerkkiä.

Esimerkissä A asiakkaalla on ollut mittausvirheen aikana kolme myyjää. Nykyisen myyjän (=myyjä 1, vihreällä) sopimus on alkanut 15.8.2016. Tätä edeltävä sopimus (=myyjä 2, sinisellä) on ollut voimassa 1.9.2014 - 14.8.2016. Tätä ennen asiakkaalla oli sopimus vielä kolmannen myyjän (=myyjä 3, oranssilla) kanssa. Tässä esimerkissä asiakkaan viimeisin myyjänvaihto on tapahtunut viimeisimmän kuuden viikon aikana, joten sekä asiakkaan nykyinen että tätä edeltävä myyjä (datahub dokumentaatiossa käytetään termiä lähtevä myyjä) korjaavat asiakkaan laskutusta sähköenergian osalta oman sopimussuhteensa ajalta. Jakeluverkonhaltija korjaa luonnollisesti asiakkaan siirtolaskutuksen vastaavasti koko ajalta. Tämän lisäksi jakeluverkonhaltija korjaa asiakkaan laskutuksen myös sähköenergian osalta myyjän 3 (datahub dokumentaatiossa käytetään termiä vanha myyjä) puolesta ennen 1.9.2014.

Toimijoiden välillä tasevirheet korjataan rahassa ajalta 15.8.2016 - 15.9.2016 myyjän 1 ja jakeluverkonhaltijan välillä, ajalta 1.9.2014 - 14.8.2016 myyjän 2 ja jakeluverkonhaltijan välillä ja ajalta 10.2.2014 - 31.8.2014 korjauksia ei tehdä lainkaan.

Esimerkki B on muuten edellä kuvatun kaltainen, mutta asiakkaalla on ollut mittausvirheen aikana vain kaksi myyjää. Nykyisen myyjän (=myyjä 1, vihreällä) sopimus on alkanut 15.8.2016. Tätä edeltävä sopimus myyjä 2 (sinisellä) kanssa on ollut voimassa sitä ennen. Myös tässä esimerkissä asiakkaan viimeisin myyjänvaihto on tapahtunut viimeisimmän kuuden viikon aikana, joten sekä asiakkaan nykyinen että tätä edeltävä myyjä (datahub dokumentaatiossa käytetään termiä lähtevä myyjä) korjaavat asiakkaan laskutusta sähköenergian osalta oman sopimussuhteensa ajalta. Jakeluverkonhaltija korjaa luonnollisesti asiakkaan siirtolaskutuksen vastaavasti koko ajalta. Tässä esimerkissä jakeluverkonhaltijalle ei jää lainkaan korjattavaa sähköenergian osalta.

Toimijoiden välillä tasevirheet korjataan jakeluverkonhaltijan toimesta rahassa ajalta 15.8.2016 - 15.9.2016 myyjän 1 ja jakeluverkonhaltijan välillä sekä ajalta 10.2.2014 - 14.8.2016 myyjän 2 ja jakeluverkonhaltijan välillä.

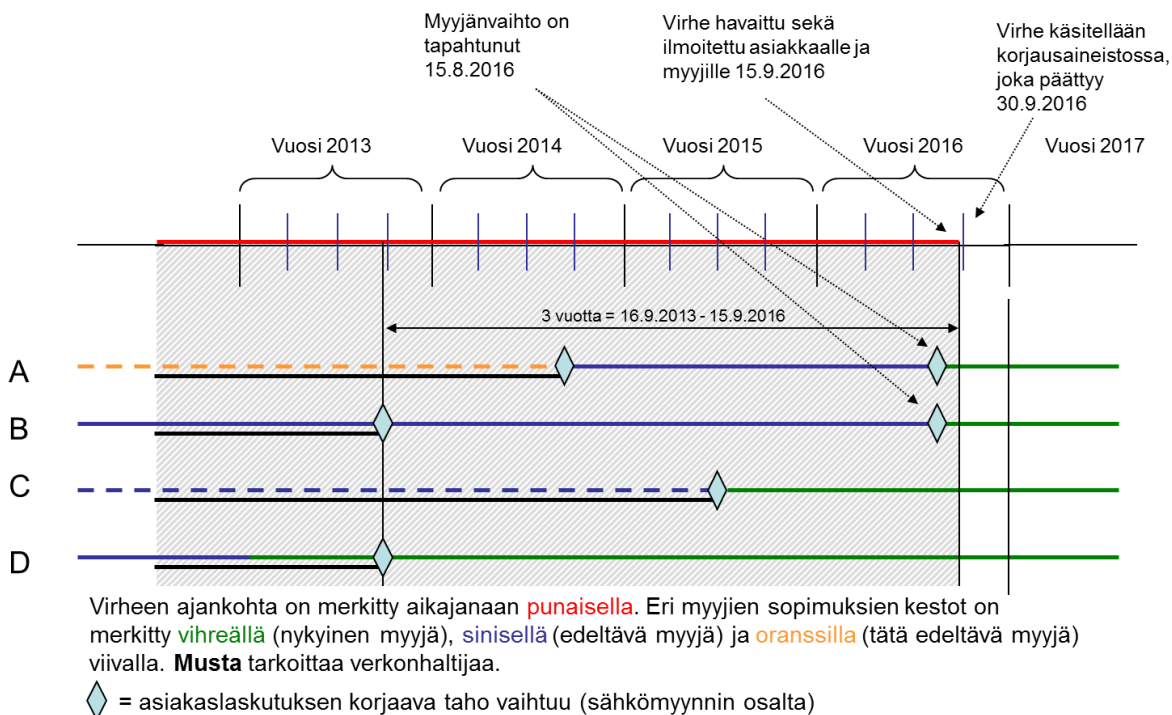
Esimerkissä C asiakkaalla on ollut mittausvirheen aikana kaksi myyjää. Nykyisen myyjän (=myyjä 1, vihreällä) sopimus on alkanut 15.6.2015. Tätä edeltävä sopimus myyjä 2 (sinisellä) kanssa on ollut voimassa sitä ennen. Tässä esimerkissä asiakkaan viimeisin myyjänvaihdosta on reilusti aikaa, joten vain asiakkaan nykyinen myyjä korjaa asiakkaan laskutusta sähköenergian osalta oman sopimussuhteensa ajalta. Jakeluverkonhaltija korjaa asiakkaan laskutuksen sähköenergian osalta asiakkaalle myyjän 2 (datahub dokumentaatiossa käytetään termiä vanha myyjä) puolesta. Jakeluverkonhaltija korjaa luonnollisesti asiakkaan siirtolaskutuksen vastaavasti koko virheen ajalta.

Toimijoiden välillä tasevirheet korjataan jakeluverkonhaltijan toimesta rahassa ajalta 15.6.2015 - 15.9.2016 myyjän 1 ja jakeluverkonhaltijan välillä. Ajalta 10.2.2014 - 14.6.2015 korjauksia ei tehdä lainkaan.

Esimerkissä D asiakkaalla on ollut mittausvirheen aikana vain yksi myyjä, joten tämä asiakkaan nykyinen myyjä korjaa asiakkaan laskutusta sähköenergian osalta koko virheen ajalta. Jakeluverkonhaltija korjaa vastaavasti asiakkaan siirtolaskutuksen koko virheen ajalta.

Toimijoiden välillä tasevirheet korjataan jakeluverkonhaltijan toimesta rahassa koko virheen ajalta 10.2.2014 - 15.9.2016 myyjän 1 ja jakeluverkonhaltijan välillä.

Pitkäjaksoisen, yli 3 vuotta kestävän virheen käsittely, asiakasta veloitettu liikaa



Kuva 3 Esimerkkejä yli kolme vuotta kestäneen virheen korjaamisesta eri tilanteissa.

Toisessa esimerkissä tilanne on muuten edellä kuvatun esimerkin kaltainen, mutta virheen kesto on yli kolme vuotta (Kuva 3). Virhe on sellainen, että kuluttaja-asiakasta on laskutettu virheellisesti liikaa, joka hyvitetään asiakkaalle.

Esimerkissä A asiakkaalla on ollut mittausvirheen aikana kolme myyjää. Nykyisen myyjän (=myyjä 1, vihreällä) sopimus on alkanut 15.8.2016. Tätä edeltävä sopimus (=myyjä 2, sinisellä) on ollut voimassa 1.9.2014 - 14.8.2016. Tätä ennen asiakkaalla oli sopimus vielä kolmannen myyjän (=myyjä 3, oranssilla) kanssa. Tässä esimerkissä asiakkaan viimeisin myyjänvaihto on tapahtunut viimeisimmän kuuden viikon aikana, joten sekä asiakkaan nykyinen että tätä edeltävä myyjä (datahub dokumentaatioissa käytetään termiä lähtevä myyjä) korjaavat asiakkaan laskutusta sähköenergian osalta oman sopimussuhteensa ajalta. Jakeluverkonhaltija korjaa luonnollisesti asiakkaan siirtolaskutuksen vastaavasti koko virheen ajalta. Tämän lisäksi jakeluverkonhaltija korjaa asiakkaan laskutuksen myös sähköenergian osalta myyjän 3 (datahub dokumentaatioissa käytetään termiä vanha myyjä) puolesta ajalta ennen 1.9.2014.

Toimijoiden välillä tasevirheet korjataan jakeluverkonhaltijan toimesta rahassa ajalta 15.8.2016 - 15.9.2016 myyjän 1 ja jakeluverkonhaltijan välillä ja ajalta 1.9.2014 - 14.8.2016 myyjän 2 ja jakeluverkonhaltijan välillä. Tätä edeltävältä ajalta jakeluverkonhaltija hyvittää asiakasta myös sähköenergian osalta ja tasevirheiden korjauksia ei suoriteta toimijoiden välillä.

Esimerkki B on muuten edellä kuvatun kaltainen, mutta asiakkaalla on ollut mittausvirheen aikana vain kaksi myyjää. Nykyisen myyjän (= myyjä 1, vihreällä) sopimus on alkanut 15.8.2016. Tätä edeltävä sopimus myyjä 2 (sinisellä) kanssa on ollut voimassa sitä ennen. Myös tässä esimerkissä asiakkaan viimeisin myyjänvaihto on tapahtunut viimeisimmän kuuden viikon aikana, joten sekä asiakkaan nykyinen että tätä edeltävä myyjä (datahub dokumentaatioissa käytetään termiä lähtevä myyjä) korjaavat asiakkaan laskutusta sähköenergian osalta oman sopimussuhteensa ajalta mutta kuitenkin yhteensä enintään kolmen vuoden ajan. Tätä edeltävältä ajalta, eli ennen 16.9.2013, jakeluverkonhaltija hyvittää asiakasta myös sähköenergian osalta myyjän 2 puolesta. Jakeluverkonhaltija korjaa luonnollisesti asiakkaan siirtolaskutuksen vastaavasti koko virheen ajalta.

Toimijoiden välillä tasevirheet korjataan jakeluverkonhaltijan toimesta rahassa ajalta 15.8.2016 - 15.9.2016 myyjän 1 ja jakeluverkonhaltijan välillä sekä ajalta 16.9.2013 - 14.8.2016 myyjän 2 ja jakeluverkonhaltijan välillä. Tätä edeltävältä ajalta jakeluverkonhaltija hyvittää asiakasta myös sähköenergian osalta ja tasevirheiden korjauksia ei suoriteta toimijoiden välillä.

Esimerkissä C asiakkaalla on ollut mittausvirheen aikana kaksi myyjää. Nykyisen myyjän (=myyjä 1, vihreällä) sopimus on alkanut 15.6.2015. Tätä edeltävä sopimus myyjä 2 (sinisellä) kanssa on ollut voimassa sitä ennen. Tässä esimerkissä asiakkaan viimeisin myyjänvaihdosta on reilusti aikaa, joten vain asiakkaan nykyinen myyjä korjaa asiakkaan laskutusta sähköenergian osalta oman sopimussuhteensa ajalta. Jakeluverkonhaltija korjaa asiakkaan laskutuksen sähköenergian osalta asiakkaalle myyjän 2 (datahub dokumentaatiossa käytetään termiä vanha myyjä) puolesta. Jakeluverkonhaltija korjaa luonnollisesti asiakkaan siirtolaskutuksen vastaavasti koko virheen ajalta.

Toimijoiden välillä tasevirheet korjataan jakeluverkonhaltijan toimesta rahassa ajalta 15.6.2015 - 15.9.2016 myyjän 1 ja jakeluverkonhaltijan välillä. Tätä edeltävältä tasevirheiden korjauksia ei suoriteta toimijoiden välillä, koska jakeluverkonhaltija hyvittää asiakasta.

Esimerkissä D asiakkaalla on ollut viimeisen kolmen vuoden aikana (lasketaan virheen havaitsemishetkestä taaksepäin) vain yksi myyjä, joten tämä asiakkaan nykyinen myyjä korjaa asiakkaan laskutusta sähköenergian osalta tältä ajalta. Tätä edeltävältä ajalta, eli ennen 16.9.2013, jakeluverkonhaltija hyvittää asiakasta myös sähköenergian osalta myyjän sijaan. Jakeluverkonhaltija korjaa vastaavasti asiakkaan siirtolaskutuksen koko virheen ajalta.

Toimijoiden välillä tasevirheet korjataan jakeluverkonhaltijan toimesta rahassa ajalta 16.9.2013 - 15.9.2016 myyjän 1 ja jakeluverkonhaltijan välillä. Tätä edeltävältä, yli kolmen vuoden takaiselta ajalta tasevirheiden korjauksia ei suoriteta toimijoiden välillä.

5.2 Tasekorjaustarpeen laskenta

Tässä luvussa tarkastellaan **tuntimitattujen ja varttimitattujen kohteiden** käsittelyä. Mittausjaksolla tarkoitetaan tässä luvussa kullakin käyttöpaikan mittarilla käytössä olevaa mittautustietojen rekisteröintijaksoa, jonka mukaisesti jakeluverkonhaltija toimittaa mittautustiedot datahubiin (vartti tai tunti). Kuormituskäyräkohteista jakeluverkonhaltija muodostaa datahubiin tunneittaiset mittausaikaasarjat ja nämä käsitellään vastaavasti kuin tuntimitatut kohteet.

Tasevirheiden korjauksessa käytetään käyttöpaikkakohtaiseen käsittelyyn pohjautuvaa mallia, jossa viimeisimmän avoinna olevan tasekorjausjakson aikana havaitut virheet korjataan käyttöpaikkakohtaisesti. Tässä laskennassa todellisia korjattuja mittautustietoja verrataan mittausjaksokohtaisesti vastaavalta ajankohdalta taseisiin ilmoitettuihin tai edellisessä korjausaineistossa ilmoitettuihin mittausarvoihin. Vertailun lopputuloksena saadaan mittausjaksotaiset tasevirhe-energiat. Nämä arvot kerrotaan sen tunnin Suomen alueen Elspot-hinnalla, jolle korjattava mittausjakso ajoittuu. Yhteenlasketusta summasta saadaan myyjäkohtainen tasekorjauslasku, jonka jakeluverkonhaltija joko veloittaa tai hyvittää myyjälle. Vastakirjaukset kirjataan jakeluverkonhaltijalle. Laskentamalli edellyttää mittautustietokantaan muutoshistoriakäsittelyä.

Järjestelmämuutosten yhteydessä tulee huolehtia, että tarvittavat historiatiedot (edellisen korjauksen aineisto) säilyvät tai siirtyvät uuteen järjestelmään.

Tasevirheet laskutetaan kuuden kuukauden välein noin 2 kuukauden kuluttua tasekorjausjakson päätyttyä. **Kuva 4** on esitetty laskutuksen esimerkiaikataulu. Aikataulu kuvaa laskutusta normaalitilanteessa. Tapauskohtaisesti aikataulusta voidaan poiketa. Samoin aikataulusta voidaan poiketa esimerkiksi datahubin käyttöönoton yhteydessä tehtävässä laskutuksessa, mikäli se on tarpeellista.



Kuva 4 Tasekorjauslaskutuksen aikatauluesimerkki.

Datahub voi suorittaa tasekorjauslaskennan perustelluista syistä kertaluontoisesti myös muulloin kuin edellä määriteltynä ajankohtina. Periaatteet on kuvattu Sähkön vähittäismarkkinoiden liiketoimintaprosessit datahubissa -dokumentin kohdassa 3.6.4. (ks. linkki dokumentaatioon kohdassa Datahubin tehtävät).

5.3 Tasekorjaustarpeen laskenta kuormituskäyräkohteille

Jakeluverkonhaltija muodostaa kuormituskäyräkohteista datahubiin tunneittaiset mittausaikasarjat ja nämä käsitellään vastaavasti kuin tuntimitatut kohteet. Kun kuormituskäyräkohdetta koskevat mittausaikasarjan tiedot muuttuvat (esim. kun mittari luetaan ja arvioidun aikasarjan tiedot päivitetään mitatun tiedon perusteella) jakeluverkonhaltijan tulee muodostaa tuntiaikasarja uudelleen korjatulla mittaustiedolla ja toimittaa uudet tiedot datahubiin. Datahub käsittelee kuormituskäyräkohteiden mittaustietoja tasekorjauksissa vastaavasti kuin tuntimitattujen kohteiden mittaustietoja.

Datahubin käyttöönoton yhteydessä kaikille kuormituskäyräkohteille tehdään tasoituslaskenta. Mikäli kuormituskäyräkohteen mittaustiedoissa ilmenee virhe datahubin käyttöönoton jälkeen, jakeluverkonhaltija korjaa asiakkaan laskutusta myös myyjän puolesta datahubin käyttöönottoa edeltävältä ajalta eikä tasekorjauksia tehdä. Näiden käyttöpaikkojen kokonaismäärä on vähäinen ja korjaustarpeen todennäköisyys pieni. Menettely poikkeaa sopimusehdoissa kuvatusta menettelystä, mutta on asiakkaan kannalta neutraali (asiakas ei hyödy eikä kärsi) ja selkeyttää menettelytapoja toimijoiden ja datahubin välillä.

5.4 Virheellisen myyjätiedon huomioiminen tasekorjauksissa

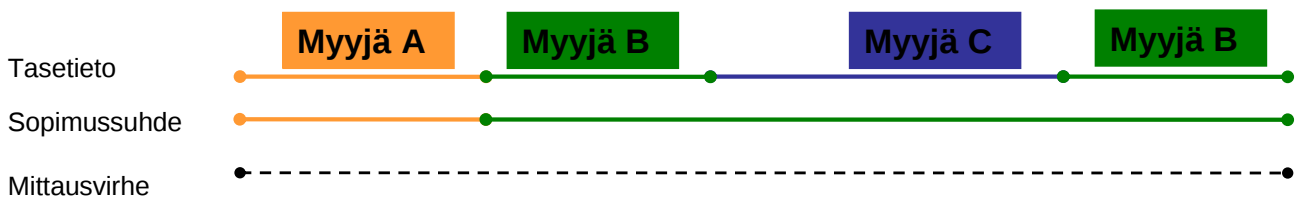
Tasevirheiden korjausmenetelmän tulee huomioida myös tilanteet, joissa uudeksi myyjäksi ilmoittautuneen osapuolen virheestä johtuen, myyjänvaihto on tapahtunut väärälle käyttöpaikalle ja virhe huomataan vasta pitkän ajan kuluttua.

Mittausasetuksen mukaan virheen tehnyt myyjä vastaa taseisiin viedystä energiasta virheen ajalta. Asiakkaan laskutusoikeus säilyy kuitenkin oikealla myyjällä, jonka kanssa asiakkaalla on ollut sopimus kaiken aikaa. Toimintatavasta on kerrottu tarkemmin Energiateollisuus ry:n Sähkön vähittäismarkkinoiden menettelytapa- ja sanomaliikenneohjeen peruutuksia käsittelevässä luvussa. Ohje löytyy Energiateollisuus ry:n sanomaliikennesivuilta (www.energia.fi/edi) kohdasta ohjeet ja suositukset.

Käyttöpaikan myyjätieto ylläpidetään datahubissa. Datahub ylläpitää sekä tietoa siitä kenen myyjän taseeseen käyttöpaikan kulutus tai tuotanto lasketaan (tasetieto), sekä siitä kenellä myyjällä on voimassa oleva myyntisopimus käyttöpaikalle (sopimustieto). Datahubissa on huomioitu, että tasetieto voi eriytyä sopimustiedoista tasekorjauslaskentoja tehtäessä. Takautuvia virheen korjauksia on kuvattu Sähkön vähittäismarkkinoiden liiketoimintaprosessit datahubissa -dokumentin kohdassa 3.2.5.5. (ks. linkki dokumentaatioon kohdassa Datahubin tehtävät).

Alla olevassa kuvassa on esitetty tapaus, jossa samalle ajanjaksolle ajoittuu sekä mittausvirhe, että aiheeton myyjänvaihto, jonka seurauksena tase- ja asiakastiedoissa on eri myyjä. Vaikka

myyjä C on vastannut virheellisen myyjätiedon ajan taseisiin viedystä energiasta, mittaus- ja tasevirheet korjataan kuitenkin tällaisessa tapauksessa alkuperäiseen myyjään (myyjä B) nähden, jolla on koko ajalta asiakkaan laskutusoikeus ja siten myös laskutuksen korjausvelvollisuus.



Kuva 5 Kuvassa on esitetty tilanne, jossa käyttöpaikalla on mittausvirhe, esim. väärä muuntokerroin. Myyjän B aikana tapahtuu myyjän C:n virhe, jonka seurauksena datahubissa on käyttöpaikalla väärä myyjätieto. Asiakkaalla on ollut mittausvirheen aikana sopimussuhde kahden myyjän (A ja B) kanssa. Taseisiin kuitenkin tälle ajalle on kirjattava kolmen myyjän (A, B, C ja uudelleen B) tiedot.

5.5 Toimijoiden välisissä korjauksissa käytettävä hinta

Toimijoiden välisissä korjauksissa käytettävän hinnan määräytymissääntöjen tulee olla yksiselitteiset ja oikeudenmukaiset. Hinnan tulee olla ennalta määrätty, julkinen hinta. Kahdenvälisesti sovittavalla hinnalla ei voida yksiselitteisesti varmistaa myyjien tasapuolista kohtelua.

Käytännössä vaihtoehtoina käytettävälle hinnalle on joko tasesähkön hinta tai Suomen alueen Elspot-hinta. Molempien hintojen suhteen on löydettävissä tilanteita, joissa toinen hinta olisi toista oikeudenmukaisempi. Kuitenkaan ei ole mahdollista valita kahta eri hintaa rinnakkaiseen käyttöön.

Suomen alueen Elspot-hintaa pidetään julkisista hinnoista tasapuolisimpana vaihtoehtona kaikkia osapuolia kohtaan, sillä kulutustasesähkön hintaa ei voi käyttää suunnitelmallisessa sähkön hankinnassa.

Markkinoilla tapahtuvat erilaiset poikkeustilanteet saattavat aiheuttaa isoja hetkellisiä hintapiikkejä. Näiden rajaamista pois erilaisilla leikkureilla ei kuitenkaan pidetä oikeana menettelynä. Tällaisten leikkurirajojen määrittäminen on käytännössä lähes mahdotonta. Myös erilaiset keskiarvolaskennat ovat ongelmallisia.

Toimijoiden välisissä korjauksissa käytetään Suomen alueen tunneittaista Elspot-hintaa ilman kertoimia, keskiarvoistuksia tai hintaleikkureita.

Elspot-hinnan edut:

- Täysin tasa-arvoista tapaa ei ole. Elspot-hinta vaihtoehtoisista tasa-arvoisin, joka kuvastaa parhaiten kunkin hetken sähkön hankintakustannuksia
- Läpinäkyvin hinta
- Kulutustasesähkön hintaa ei voida käyttää suunnitelmallisessa sähkön hankinnassa
- Kertoimet ja leikkurit on vaikea määritellä oikeudenmukaisesti ja ne ovat aina tulkinnanvaraisia
- Kahdenvälinen hinta ei käy, jotta varmistetaan toimijoiden tasapuolinen kohtelu

Elspot-hinta määräytyy tunneittain. Varttimitattujen käyttöpaikkojen osalta tasekorjaukset tehdään varteittain ja korjaushinta on aina sen tunnin hinta, jolle kyseinen vartti ajoittuu.

Toimijoiden välisissä korjauksissa käytetään yhteistä minimikorjausrajaa. Koko toimialan yhteinen minimikorjausraja toimijoiden väliseen laskutukseen on 30 €. Mikäli jakeluverkonhaltijan laskeman myyjäkohtaisen korjauslaskun arvonlisäverollinen loppusumma (hyvitys tai lisäveloitus) on välillä -30 € ja 30 € ei jakeluverkonhaltija laskuta myyjää lainkaan. Tämän rajauksen nähdään heijastelevan laskutuksen aiheuttamia kustannuksia. Minimikorjausrajan takia laskuttamatta jäänyt saatava (hyvitys tai lisäveloitus) ei siirry seuraaville toimijoiden välisille tasekorjauslaskuille.

5.6 Mittaus- ja laskutusvirheestä ilmoittaminen asiakkaalle

Jakeluverkonhaltijan on ilmoitettava mittausvirheestä viivytyksettä asiakkaalle, jos mittausvirhe aiheuttaa laskutusmuutoksen verkkopalvelua koskevaan laskuun. Ilmoituksen yhteydessä jakeluverkonhaltija ilmoittaa sen jakson alku- ja loppupäivämäärät, jota korjaus koskee. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi virheen alku- ja loppupäivämäärien lisäksi virheen suuruus ja suunta.

Niiden virheiden osalta, joiden kesto lähestyy kolmea vuotta, eli myyjän korjauslaskutusoikeus on umpeutumassa, tulee jakeluverkonhaltijan ilmoittaa em. tiedot sähköpostilla myös myyjälle.

Myyjä on velvollinen ilmoittamaan omalta osaltaan mahdollisesta laskun korjaamisesta asiakkaalleen.

Edellä mainituille ilmoituksille ei nähdä tarvetta määritellä määrämuotoa.

5.7 Korjattujen mittaustietojen ilmoitus myyjälle

Asiakkaan nykyinen myyjä sekä lähtevä myyjä tarvitsevat taseikkunan kiinni menon jälkeen muuttuneet mittaustiedot (tunti- tai varttitieto ja statustieto), jotta myyjät voivat korjata asiakkaan laskutusta mallin mukaisesti. Lähtevällä myyjällä tarkoitetaan datahubin määritelmien mukaisesti asiakkaan edellistä myyjää, jonka sopimuksen päättymisestä on kulunut alle kuusi viikkoa.

Myyjät saavat mittaustiedot datahubista koko myyjän ja asiakkaan asiakkuussuhteen ajalta ja välittömästi kun ne ovat saatavilla.

Kaikki jakeluverkonhaltijan lähettämät Epävarma-statuksella merkityt mittaustiedot tulee aina korvata myöhemmin joko OK-, Korjattu OK- tai Arvioitu-statuksella merkityllä tiedolla. Lainsäädännön mukaan jakeluverkonhaltijan tulee lähettää lopulliset taseessa huomioitavat tiedot viimeistään 11 vuorokauden kuluttua toimituspäivästä.

Joskus poikkeustilanteissa saattaa käydä niin, ettei jakeluverkonhaltija saa kohtuullisin keinoin vahvistettua alustavina tietoina epävarma-statuksella lähetettyjä arvoja vahvalla statuksella. Tällöin myyjän järjestelmään jää myös taseikkunan jälkeenkin osa tiedoista epävarmoiksi.

Edellä kuvattu ja tässä ohjeessa esitetty linjaus kolmen vuoden tasevirheiden korjausjaksosta tarkoittavat, että jotkut mittaustiedot saattavat jäädä poikkeustilanteissa myyjän ja jakeluverkonhaltijan järjestelmiin sekä datahubiin epävarmoiksi hyvin pitkäksi ajaksi. Lähtökohtaisesti tällaiset tilanteet ovat hyvin harvinaisia. Normaalitylanteessa epävarma-statuksella lähetetyt tiedot korjaantuvat joko ok- tai arvioitu-statuksella varustetuiksi taseikkunan puitteissa.

Edellä tehty linjaus on tehty siitä syystä, että myös nämä poikkeustilanteet huomioiden myyjä voi aina luottaa, että vahvalla statuksella varustettu tieto on luotettava ja laskutukseen kelpaavaa mittaustietoa.

Osa nykyisistä laskutusjärjestelmistä on rakennettu niin, etteivät ne laskuta epävarma-statuksilla vaan jäävät odottamaan statuksen muuttumista OK:ksi. Kunkin toimijan tuleeikin jatkossa itse arvioida, miten suhtautuu omassa laskutuksessaan näihin epävarma-statuksilla varustettuihin arvoihin. Eräs vaihtoehto on viivästyttää laskutusta (jos tämä on mahdollista asiakkaan kanssa sovitun mukaan), jolloin todennäköisesti epävarmat arvot on korvattu mitatuilla tai arvioiduilla arvoilla sekä vahvemmillä statuksilla.

Myyjän tulee tarkkailla oman asiakaslaskutuksensa jälkeen päivittyneitä mittaustietoja, jotta hän voi tarvittaessa muodostaa niiden pohjalta tarvittavat korjaukset. Tämä tarkistus on tehtävä myös alle kuusi viikkoa sitten päättyneille sopimuksille niiden keston, kuitenkin enintään kolmen vuoden ajalta.

Myyjän tulee tarkkailla saapuvia mittaustietoja. Myyjän on tarkkailtava, saako myyjä kaikki tarvittavat aikasarjat säännöllisesti, mutta myös tuleeko turhia (ei myyjälle kuuluvia) aikasarjoja.

5.8 Taseselvityksen tarkistaminen

Mittaustietojen oikeellisuus on ensisijaisesti jakeluverkonhaltijan ja taseselvityksen oikeellisuus datahubin vastuulla. Myyjän tehtävänä on omalta osaltaan tarkkailla vastaanottamiensa

mittaustietojen ja korjauslaskujen oikeellisuutta esim. datahubista saatavia raportteja hyödyntäen.

Mikäli myyjän järjestelmässä olevat tiedot eivät vastaa jakeluverkonhaltijan datahubiin ilmoittamia tietoja, syynä voi olla esimerkiksi puuttuva tai ylimääräinen käyttöpaikka tai erot sopimuksien alkamis- tai päättymispäivämäärissä. Myyjän on mahdollista paikantaa erojen syitä vertaamalla omia tietojaan datahubin tietoihin. Erot on esimerkiksi mahdollista löytää tarkastamatta tietoja koko virheen ajalta vaan voidaan keskittyä vain esimerkiksi tiettyihin valittuihin viikkoihin.

5.9 Tasekorjaukset tehdään Suomen virallisen ajan mukaan

Kuten mittaustietojen välityksessä ja vähittäismarkkinoiden taseselvityksessä yleensäkin, toimitaan myös tasevirheiden korjauksissa aina Suomen virallisen ajan mukaan.

Aika määritetään kansainvälisen normaaliajan (UTC) suhteen. Suomen virallinen normaaliaika on kaksi tuntia tätä edellä eli UTC+2 ja kesäaika kolme tuntia edellä eli UTC+3. Erityistä huomiota tähän tulee kiinnittää kesä- ja talviajan vaihtumisen yhteydessä.

5.10 Yhteenveto

Toimintamallissa käyttöpaikan asiakkaan nykyiset sopimuskumppanit, eli sekä jakeluverkonhaltija että asiakkaan nykyinen sähkönmyyjä, korjaavat asiakkaalle oman osuutensa mittausvirheen johdosta laskutuksessa tapahtuneesta virheestä.

Toimialan yleisten sopimusehtojen mukaan laskutusta korjataan virheen johdosta enintään kolmelta vuodelta. Kuluttaja-asiakas voi kuitenkin vaatia saataviaan enintään kymmeneltä vuodelta, jos virheen syntymisajankohta ja vaikutus laskutukseen voidaan jälkikäteen todeta.

Jakeluverkonhaltija korjaa laskutusta koko virheen ajalta sopimusehtojen mukaisesti ja sähkönmyyjä oman asiakassuhteensa ajalta. Jos käyttöpaikan asiakkaan viimeisimmästä myyjänvaihdosta tai muutosta on kulunut alle kuusi viikkoa virheen havaitsemisesta ja siitä asiakkaalle ilmoittamisesta, sekä asiakkaan/käyttöpaikan nykyinen että sitä edeltävä myyjä (datahubissa käytetään termiä lähtevä myyjä) korjaavat asiakkaalle oman osuutensa laskutuksessa tapahtuneesta virheestä oman asiakassuhteensa ajalta. Tätä toimintamallia noudatetaan enintään kolme vuotta.

Jos asiakkaan nykyinen ja lähtevän myyjän sähkönmyyntisopimus ovat yhteensä olleet voimassa vähemmän aikaa kuin sopimusehtojen mukaisesti korjattava virhe on kestänyt, noudatetaan sopimusta/sopimuksia edeltävältä ajalta toimintatapaa, jossa jakeluverkonhaltija hyvittää asiakasta myös sähkönmyyntin osalta. Näin toimitaan myös, jos kuluttaja-asiakkaan laskutusta korjataan yli kolmen vuoden ajalta.

Kaikki käyttöpaikat riippumatta kohteen pääsulakkeen koosta tai tasevirheen aiheuttaneesta syystä käsitellään edellä kuvatuin periaattein.

Toimijoiden välinen tasevirheiden rahallinen hyvittäminen riippuu siitä, kumpi osapuoli korjaa asiakkaan laskutusta. Siltä ajalta, kun asiakkaan korjauslaskutuksen suorittaa sähkönmyyjä, toimijoiden välinen tasevirheiden rahallinen hyvittäminen tapahtuu kyseisen myyjän ja jakeluverkonhaltijan välillä, eli vastakirjaus jää jakeluverkonhaltijan vastuulle. Siltä osin, kun asiakkaan laskutuksen korjauksen on suorittanut jakeluverkonhaltija, toimijoiden välistä rahallista hyvittämistä ei tehdä lainkaan.

Jakeluverkonhaltija suorittaa aina tarvittavan laskutuksen datahubin laskemien tietojen perusteella.

Toimijoiden välisissä korjauksissa käytettävä hinta on Suomen alueen tunneittainen Elspot-hinta ilman kertoimia, keskiarvoistuksia tai hintaleikkureita.

Tasekorjauksen laskenta suoritetaan mittausjaksoittain ja käyttöpaikkakohtaisesti kaksi kertaa vuodessa liukuvalta kolmen vuoden tasekorjausjaksolta niille käyttöpaikoille, joiden tiedoissa on havaittu muutoksia.

Jakeluverkonhaltijan tulee lähettää kaikki korjatut mittaustiedot datahubiin. Asiakkaan nykyisen myyjän tulee saada kaikki korjatut mittaustiedot koko asiakassuhteensa ajalta. Tasekorjausjakson (kolme vuotta) aikana muuttuneet mittaustiedot tulee ilmoittaa myös asiakkaan/käyttöpaikan lähtevälle myyjälle, joka, alle kuuden viikon sisällä tapahtunut myyjänvaihto tai muutto huomioiden, korjauslaskuttaa asiakastaan oman asiakassuhteensa ajalta.

Jos jakeluverkonhaltija joutuu korjaamaan ennen datahubin käyttöönottoa kuormituskäyräkohteista PRODAT-sanomilla lähettämää lukemia tai käyttöä, jakeluverkonhaltija korjaa asiakkaiden laskutusta myyjien puolesta eikä tasekorjausta tehdä.

6 Asiakkaan laskutuksen korjaus

Asiakaslaskutuksen korjaamisessa noudatetaan yleisten sopimusehtojen mukaisia periaatteita. Yleiset sähkönmyyntiehdot eivät koske sähköntuotannon ostamista (sopimuksia, joilla sähkönmyyjä ostaa pientuotantoa asiakkaalta). Laskutuksen korjauksen osalta yleisissä sähkönmyyntiehdoissa linjataan vain sähkönmyyntin korjaamisesta. Tämä ohje käsittelee asiakaslaskutuksen korjaamista vain sähkönkulutuksen osalta.

Kukin myyjä, joka edellä kuvattujen periaatteiden mukaisesti korjaa asiakaslaskutustaan, hyvittää tai laskuttaa asiakasta virheellisen laskutuksen johdosta sähköenergian osalta oman sopimussuhteensa ajalta laskutusaikataulunsa mukaisesti. Jakeluverkonhaltija laskuttaa ja hyvittää virheet sähkönsiirron osalta. Lisäksi verkonhaltija korjaa asiakkaan sähkönmyyntin laskutusta siltä ajalta, kun edellä kuvattujen periaatteiden mukaan laskutuksen korjaus ei ole myyjän velvoite. Näin toimitaan esimerkiksi kolme vuotta ylittävältä ajalta, jolloin verkko hyvittää kuluttaja-asiakkaalle myös sähköenergian osuuden. On hyvä huomata, että asiakaslaskutuksen ja tasevirheiden korjausrytmit voivat poiketa toisistaan.

Asiakkaan loppulasku ei vaikuta korjauslaskutuksen toteuttamiseen, vaan toimitaan yllä esitetyn mukaisesti. Myyjien tulee tarkkailla mittaustietojen muutoksia myös alle kuuden viikon sisällä päättyneiden asiakassuhteidensa ajalta, jotta he voivat muodostaa niiden pohjalta tarvittavat korjaukset.

Päättyneiden sopimusten osalta asiakkaan laskun hyvityksessä ja lisäveloituksessa voidaan yrityskohtaisesti itsenäisesti harkita noudatettavan ennalta määritellyn ja asiakkaille ilmoitettua minimiveloitusta ja -hyvitystä. Kunkin yrityksen tulee harkita itsenäisesti, noudattaako tällaista periaatetta ja minkä suuruisen rajan asettaa. Jos tällaista minimihyvitysrajaa noudatetaan, tulee sitä noudattaa samoin tai käyttäjälle edullisemmin ehdoin myös lisäveloituksissa. Verottaja on omassa toiminnassaan linjannut, että liikaa maksettu vero palautetaan, jos palautettava määrä on vähintään 5 euroa.